

presentatie.

**so
CIUS.**

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

**Welkom
in het
sociaal-cultureel werk**

1. Wat doet Socius?
2. Het sociaal-culturele werkveld
3. Sociaal-culturele organisaties
4. Sociaal-cultureel werken
5. Ondersteuning van Socius

Wie zit er rond de tafel?

- In chat:
 - Naam + Organisatie + Functie
- In beeld:
 - Zet je camera uit
 - Zoek iets (een gadget, publicatie, flyer,...) met de naam of het logo van jouw organisatie erop.
 - Zet je camera aan
 - Houd dit in beeld.

1

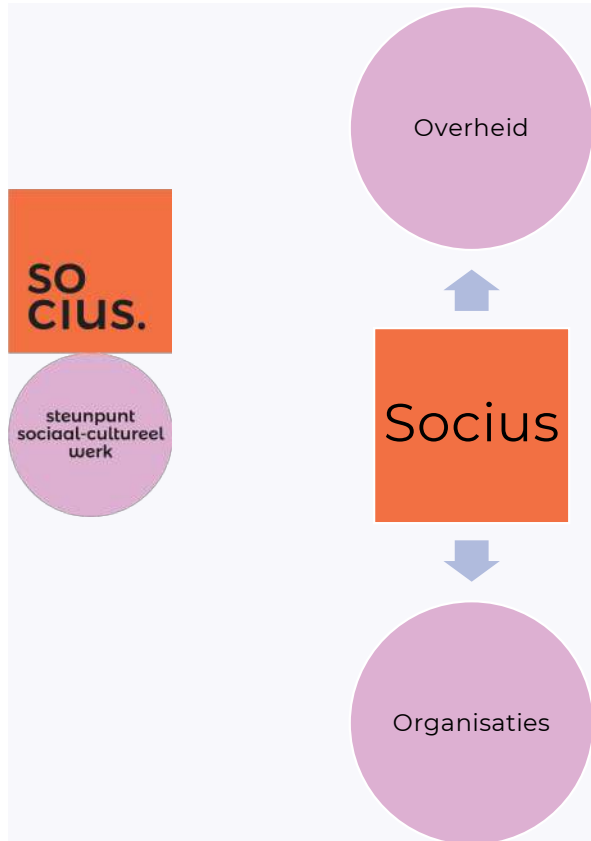
Wat doet Socius?

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

presentatie | 9/06/2026

Socius = Steunpunt voor sociaal-cultureel werk

- Praktijkondersteuning
- Praktijkontwikkeling
- Promotie
- Platform

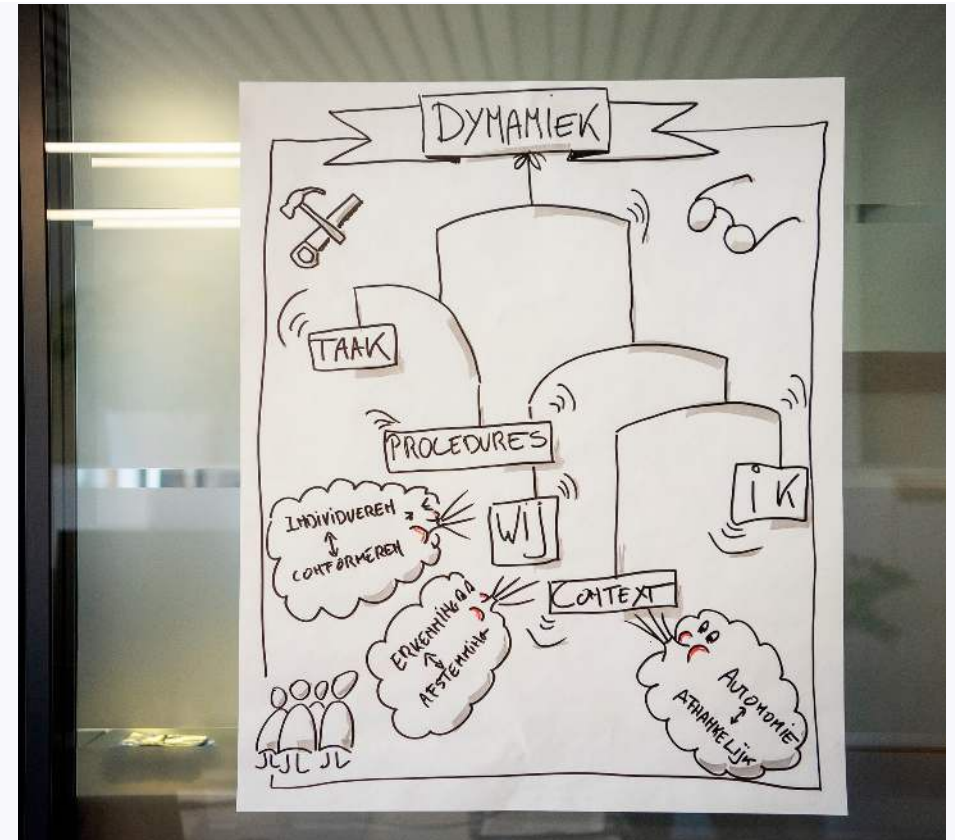
Hoe werken wij?

■ Praktijkonderzoek

- Informatie verzamelen
- Kaders maken
- Tips voor de praktijk

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Hoe werken wij?

■ Praktijkontwikkeling

- Vorming (opleiding)
- In organisaties (*Incompany*)
- Contact met sociaal-cultureel werkers

presentatie | 9/06/2026

Socius team

Debbie Bevers

coördinator financiën en administratie

Fred Dhont

directeur

Max Frans

coördinator communicatie en marketing

Silke Jaminé

stafmedewerker diversiteit en sociaal-cultureel werken

Marc Jans

stafmedewerker onderzoek

Marthe Jans

stafmedewerker verenigen en vrijwillige inzet

Ingrid Matthijs

administratief medewerker

Raf Pauly

stafmedewerker organisatiebeleid

Stasa Pavlović

stafmedewerker internationaal en Trefdag

Gle Van den Eeckhaut

coördinator praktijkontwikkeling en -ondersteuning

Zé Vandenhoeck

stafmedewerker digitaal en webmaster

Nele Vanderhulst

stafmedewerker politiserend werken en burgerinitiatief

Mieke Vasseur

stafmedewerker communicatie

Veerle Verdoodt

administratief medewerker

**so
cius.**

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

A photograph of a man holding a young child in a garden. The man is wearing a grey t-shirt and grey pants. The child is wearing a white shirt with orange flowers. In the background, there are two other children, one in an orange shirt and one in a white shirt, standing near a fence. A string of colorful flags is hanging across the garden. The text '2' is overlaid on the image.

2

De civiele samenleving

Het sociaal-cultureel werkveld

so
cius.

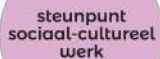
steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Civiele samenleving

- Civiel = tussen burgers, mensen organiseren zich
- Doel = waarom een organisatie iets doet
- Rol = de taak van een organisatie
- Praktijk = de activiteiten van een organisatie

The logo consists of the text "SO" stacked above "CIUS." in a white, sans-serif font, set against a solid orange square background.

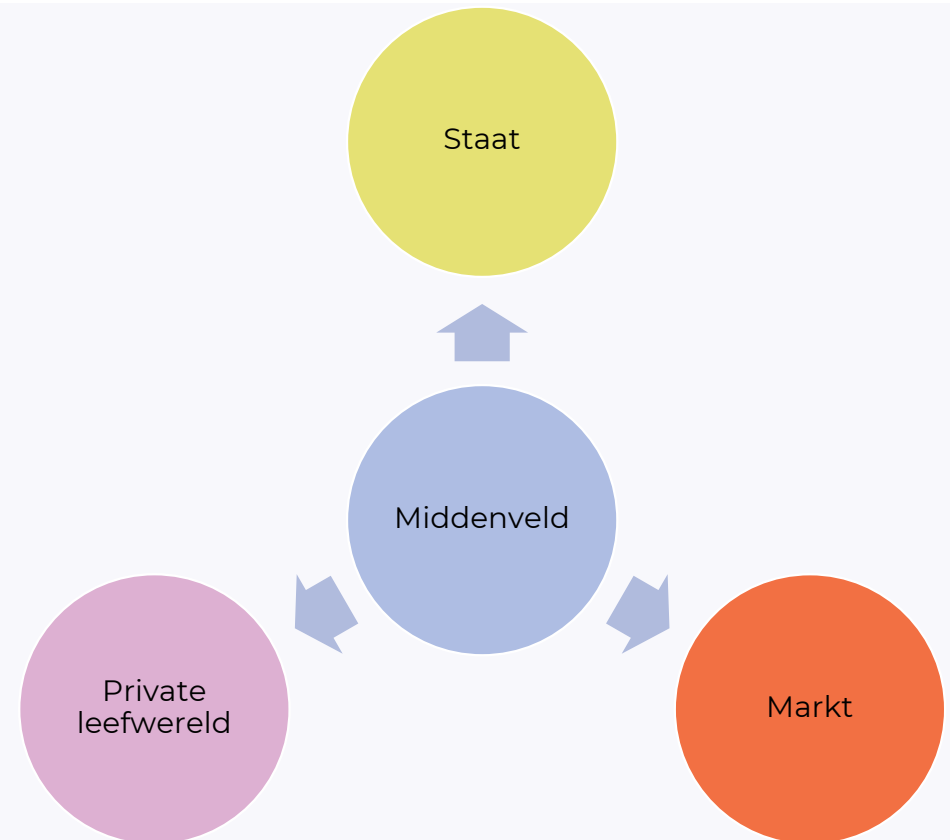
SO
CIUS.

The logo features the text "steunpunt sociaal-cultureel werk" in a small, black, sans-serif font, centered within a light purple circle.

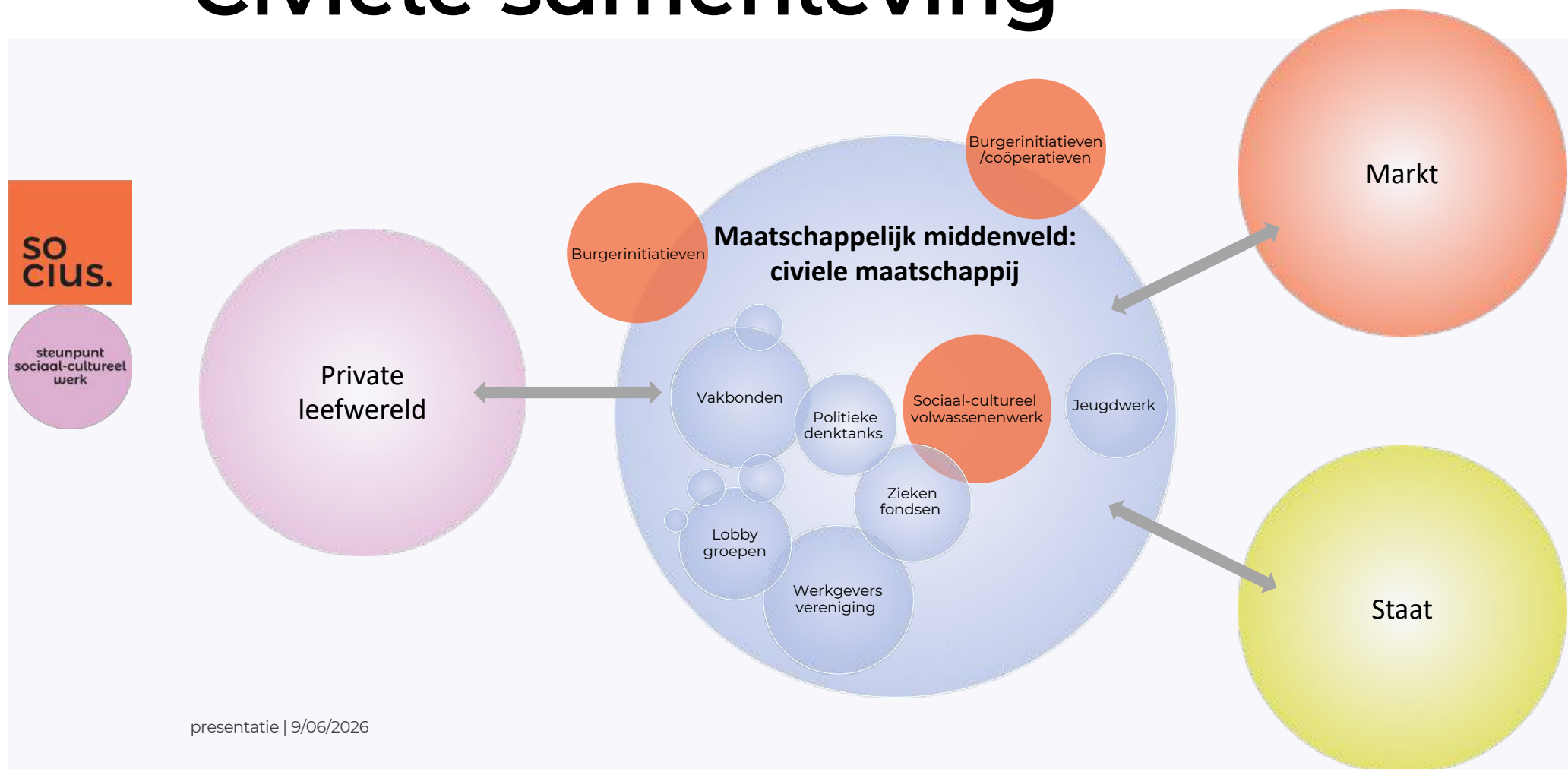
steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Civiele samenleving

- Mensen maken de samenleving
 - Eigen behoeften of problemen
 - Samen oplossingen zoeken
- En vinden elkaar op het middenveld
 - Democratisch
 - Tussen de privéwereld, de staat (overheid) en de commerciële markt

Civiele samenleving

Civiele samenleving

- Sociaal-cultureel werk maakt de samenleving beter door
 - Verbinding
 - Mensen samenbrengen,
 - Bruggen slaan tussen verschillende gemeenschappen
 - Kritische vragen stellen
 - Vernieuwing brengen

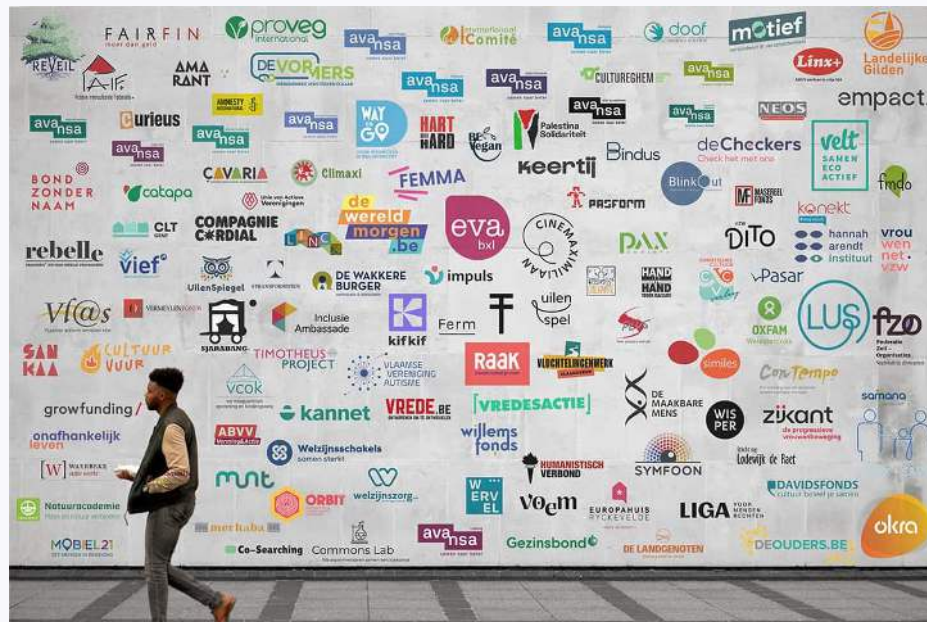

Civiele samenleving

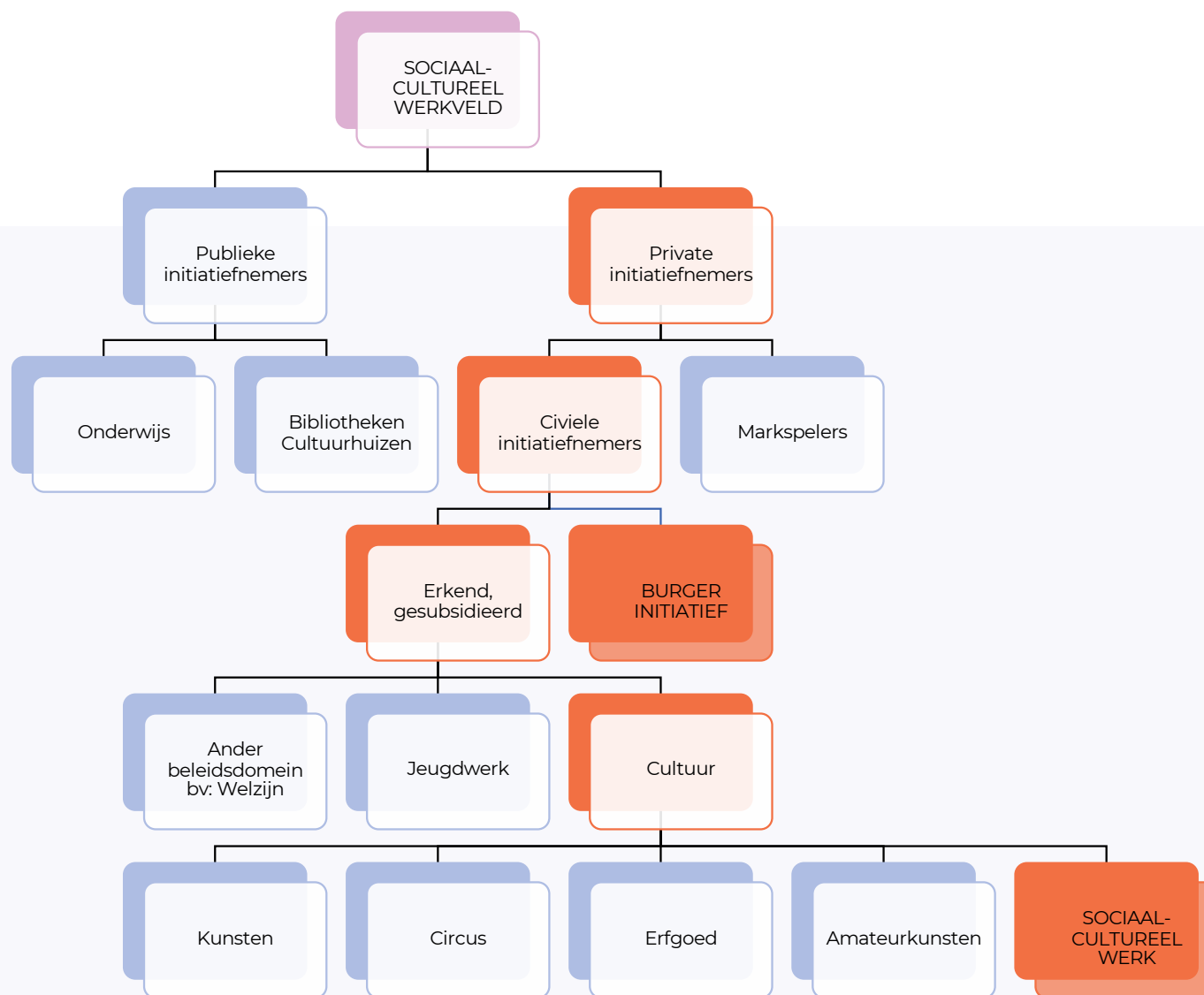
- Mensen maken het sociaal-cultureel werk
 - Talloze burgerinitiatieven
 - 122 erkende sociaal-cultureel volwassen organisaties
 - 2 200 beroepskrachten
 - 200 000 vrijwilligers
 - 300 000 activiteiten
 - 10 miljoen deelnames

Sociaal-cultureel volwassenenwerk

- Doelgroep: **volwassenen**
 - in groep
 - in hun vrije tijd
- Soorten **praktijken**
 - Niet-formeel (geen school)
 - Informeel (leren van en met elkaar)
- **Specifieke rol** in de maatschappij:
 - communicatie tussen burgers en samenleving,
 - Kritische vragen stellen over bestaande regels en afspraken in onze maatschappij
 - Nieuwe oplossingen en alternatieven bedenken

SOCIAAL- CULTUREEL WERKVELD

Publieke
initiatiefnemers

Private
initiatiefnemers

Onderwijs

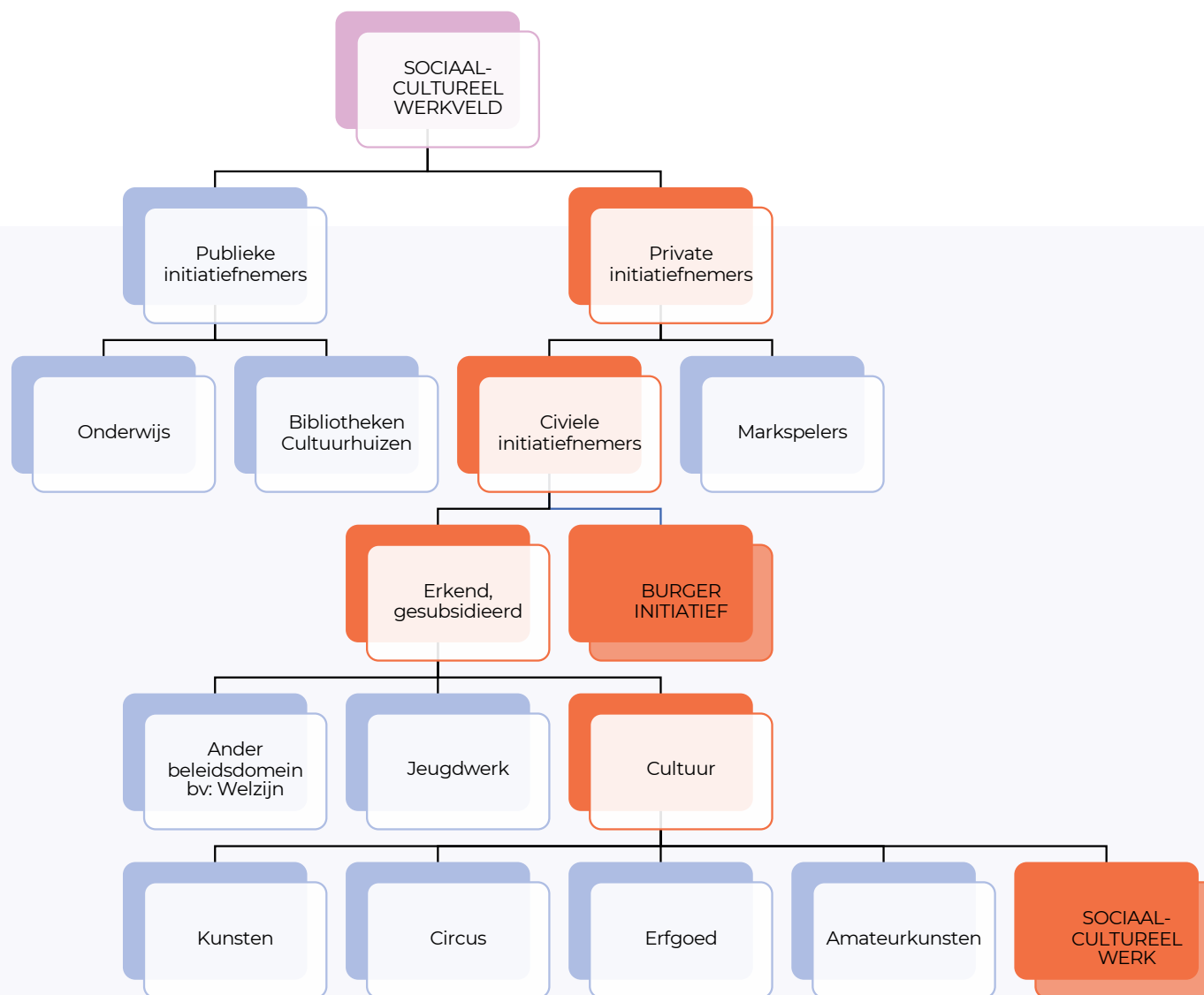
Bibliotheken
Cultuurhuizen

SO
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Ligo
Centra voor
Basiseducatie

SO
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

JOUW WEGWIJZER
IN DEELMOBILITEIT

SOCIAAL-
CULTUREEL
WERKVELD

Publieke
initiatiefnemers

Private
initiatiefnemers

Civiele
initiatiefnemers

Markspelers

Erkend,
gesubsidieerd

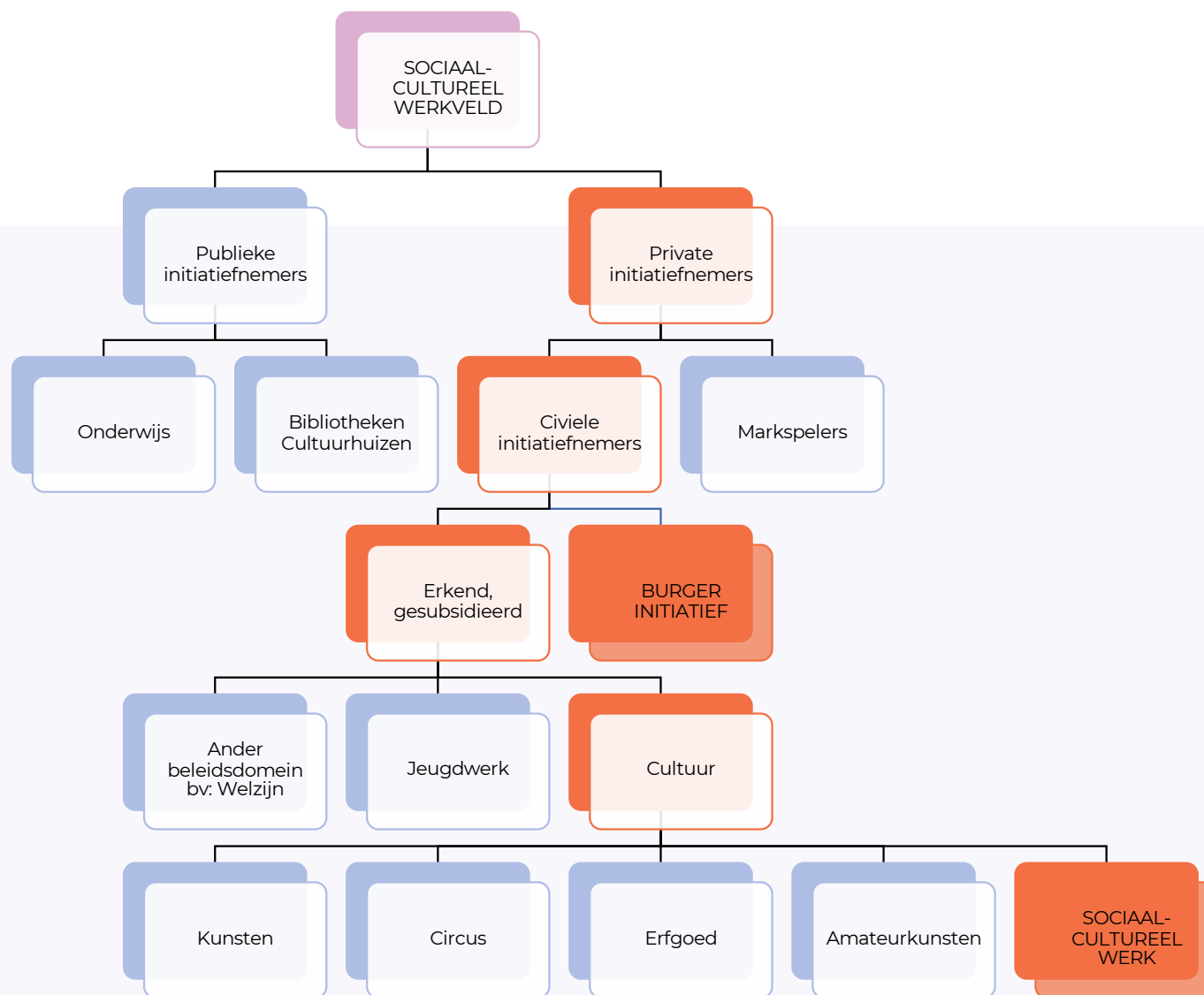
BURGER
INITIATIEF

Doen hetzelfde – met een ander doel

- Middenveld:
 - solidariteit en wederzijds vertrouwen bouwen
- >< Staat
 - Regels
 - Eerlijk verdelen
- >< Markt
 - Winst maken
 - Zakelijke doelen nastreven

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

SOCIAAL-
CULTUREEL
WERKVELD

Civiele
initiatiefnemers

BURGER
INITIATIEF

Ander
beleidsdomein
bv: Welzijn

Jeugdwerk

Cultuur

Werken samen aan één doel – met een andere rol

- Doel van het middenveld: solidariteit en vertrouwen
- Maar organisaties hebben verschillende rollen
 - Welzijn: individueel welzijn
 - Sport: beweging,
 - Samenleven: integratie en inburgering,...
 - Jeugdwerk: andere doelgroep

Doen hetzelfde – met een ander doel

- Rol van sociaal-cultureel werk:

- **Verbindende rol**

- Communicatie tussen burgers en samenleving,

- **Kritische rol**

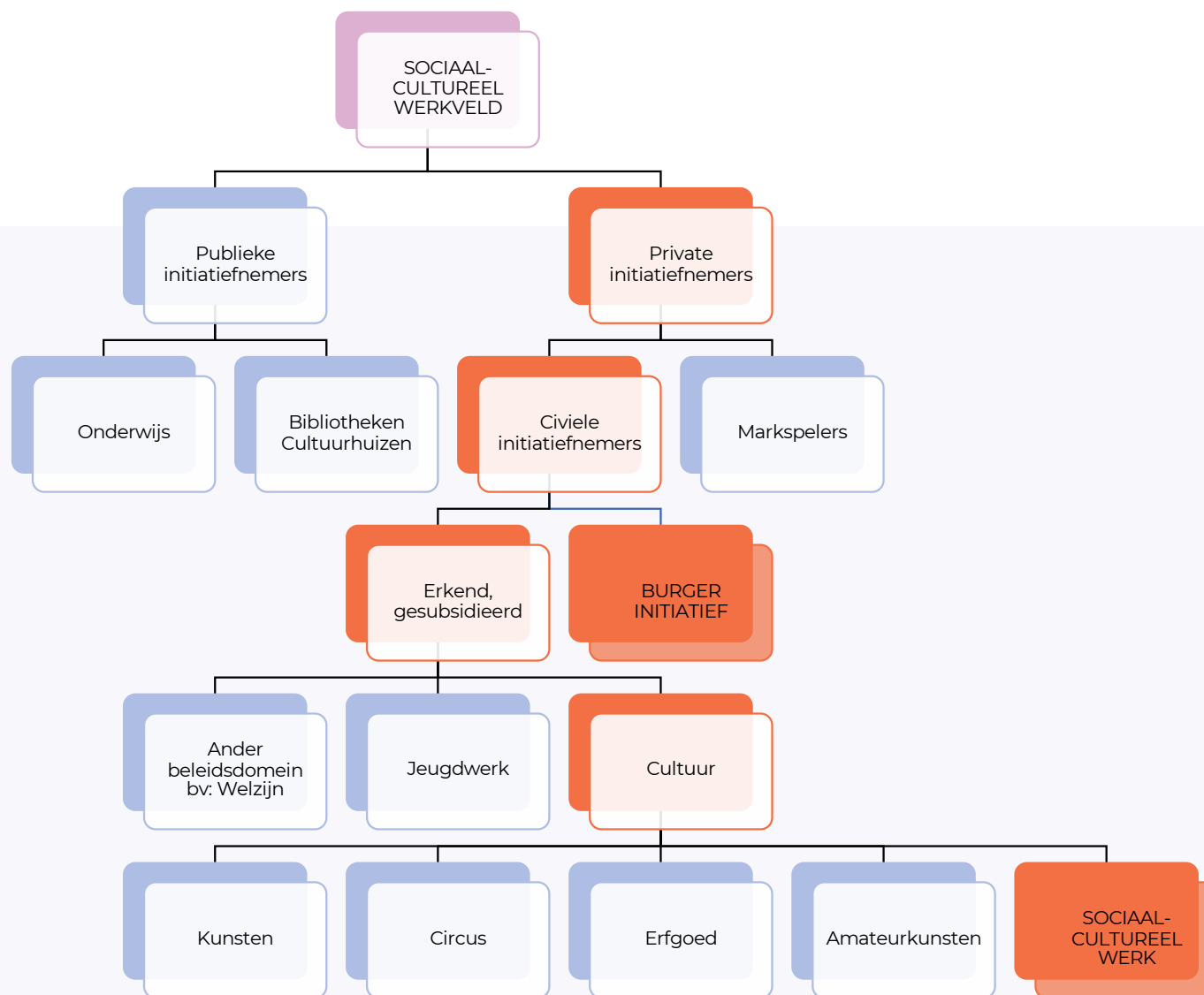
- vragen stellen over bestaande regels en afspraken in onze maatschappij

- **Laboratoriumrol**

- Nieuwe oplossingen en alternatieven bedenken

- In functie van volwassenen

Cultuur

- Circus
- Amateurkunsten
- Professionele kunsten
- Roerend en immaterieel erfgoed

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

AAN TAFEL: DEMOCRATIE ONDER VUUR?

Een debat over de ruimte voor burgers en cultuur

Toneelhuis, Socius - steunpunt sociaal-cultureel werk, ARIA/
UAntwerpen

Hetzelfde doel – maar hebben verschillende praktijken

■ Sociaal-**cultureel** werk

- Doel: in vraag stellen, verbinden, experimenteren
- Culturele praktijken:
 - cultuur maken en mee doen met culturele activiteiten
- Verenigingen bestaan al lang in België

Sociaal-culturele activiteiten

- Functies = de werkwijze in een praktijk
- Sociaal-culturele praktijken combineren verschillende functies

The background of the slide is a photograph of a forest path. Three people are visible: one person in a blue jacket and a black beanie is looking at a map; another person in a black jacket and a black beanie is standing next to them; and a third person in a light-colored jacket and blue jeans is walking away from them. The path is made of dirt and rocks, and there are trees and bushes in the background.

3

Sociaal-culturele organisaties

Overzicht

SO
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Sociaal-culturele organisaties

- Drie soorten sociaal-culturele organisaties
- Organisaties richten zich op één van deze drie gebieden:
 1. Een thema
 2. Een doelgroep
 3. Een regio

Sociaal-culturele organisaties

1. Een specifiek maatschappelijk thema

De organisatie werkt rond
een belangrijk onderwerp,
zoals milieu, vrede of
mensenrechten.

SO
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Sociaal-culturele organisaties

2. De stem van een bepaalde doelgroep

De organisatie neemt het op voor een specifieke doelgroep (de achterban) die vaak niet gehoord wordt.

De organisatie brengt deze mensen vaak samen in groepen of in verenigingen.

Sociaal-culturele organisaties

3. Mensen in een bepaalde regio

De organisatie is gericht op de bewoners van een specifieke plaats of streek en wil daar samenwerken.

presentatie | 9/06/2026

Maatschappelijke thema's

- Tien onderwerpen die voor organisaties belangrijk zijn.

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

de regio en
haar
bewoners
bewegen

Maatschappelijke thema's

1. De regio en haar bewoners
12 regionale organisaties:
Avansa's.

- Behoeten van de bewoners van een specifieke plaats of streek.
- Participatie (meedoen) van de mensen in deze plaats of streek.

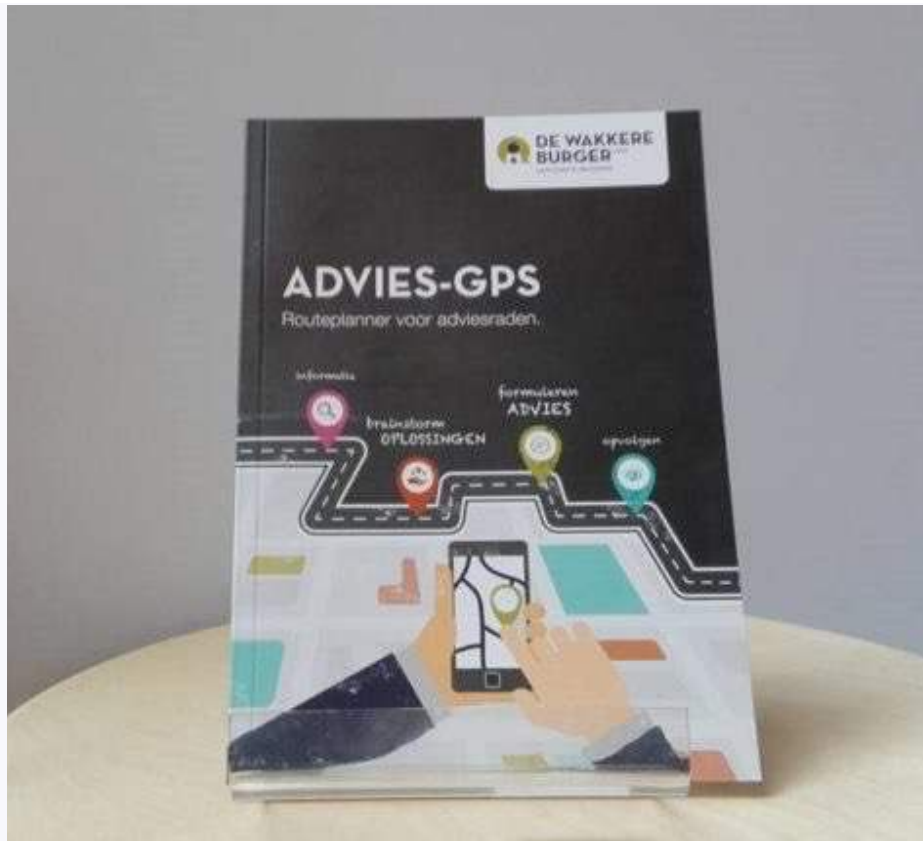
**SO
CIUS.**

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Participatie

Maatschappelijke thema's

2. Participatie

- Meedoen (deelnemen) en mee beslissen (deelhebben)
- Aan cultuur, politiek en maatschappij
 - Vb: De wakkere burger

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

solidair
samenleven

Maatschappelijke thema's

3. Solidair samenleven.

- Samenwerken aan een rechtvaardige samenleving.
 - Vb: Vluchtelingenwerk Vlaanderen

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

inclusief
samenleven

Maatschappelijke thema's

4. Inclusief samenleven.

- Zorgen dat een specifieke doelgroep erbij hoort
- Samen met de mensen in deze doelgroep
 - Vb: actie dakantochne.be door o.a. dito, kannet, konekt en onafhankelijk leven

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

duurzaam
(samen)leven

Maatschappelijke thema's

5. Duurzaam (samen)leven.

- Goed zorgen voor natuur en klimaat
- Aandacht voor de toekomst
 - Vb: Velt

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

delen (als
alternatief
voor hebben)

Maatschappelijke thema's

presentatie | 9/06/2026

6. Delen

- Delen in plaats van bezitten.
 - Vb: Commonslab

SO
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

zin geven en
identiteit
vormen

Maatschappelijke thema's

7. Zin geven en identiteit

- Religie, cultuur en betekenis van het leven.
 - Vb: De maakbare mens

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

veerkrachtig
leven

Maatschappelijke thema's

8. Veerkrachtig leven

- Zorgen voor jezelf
- Psychische gezondheid
 - Vb: Similes

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

werkbaar
werken

Maatschappelijke thema's

9. Werkbaar werken
- Hulp bij werk en tewerkstelling
 - Vb: Co-searching

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

internationaal
vredevol
samenleven

Maatschappelijke thema's

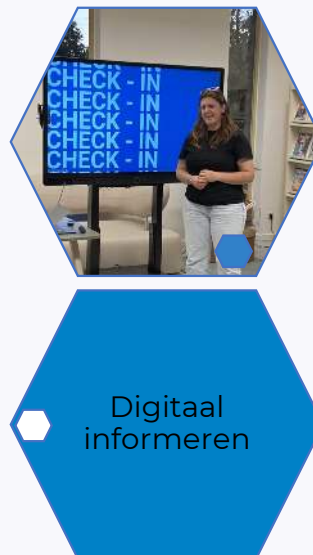
10. Internationale vrede

- Conflicten over de hele wereld.
 - Vb: Vrede vzw

SO
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Maatschappelijke thema's

11. Digitaal informeren

- Omgaan met internet en digitale informatie
 - Vb: Linc

4

Sociaal-cultureel werken

Mensen maken de civiele samenleving

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Financiën en omvang

■ Overheidssteun

- 83 miljoen euro uit decreet sociaal-cultureel volwassenenwerk
- Subsidies/steun van andere departementen
 - van Cultuur, Jeugd, Media, andere ministeries van de Vlaamse Overheid, de gemeenten, de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de Europese Unie.

■ Eigen inkomsten:

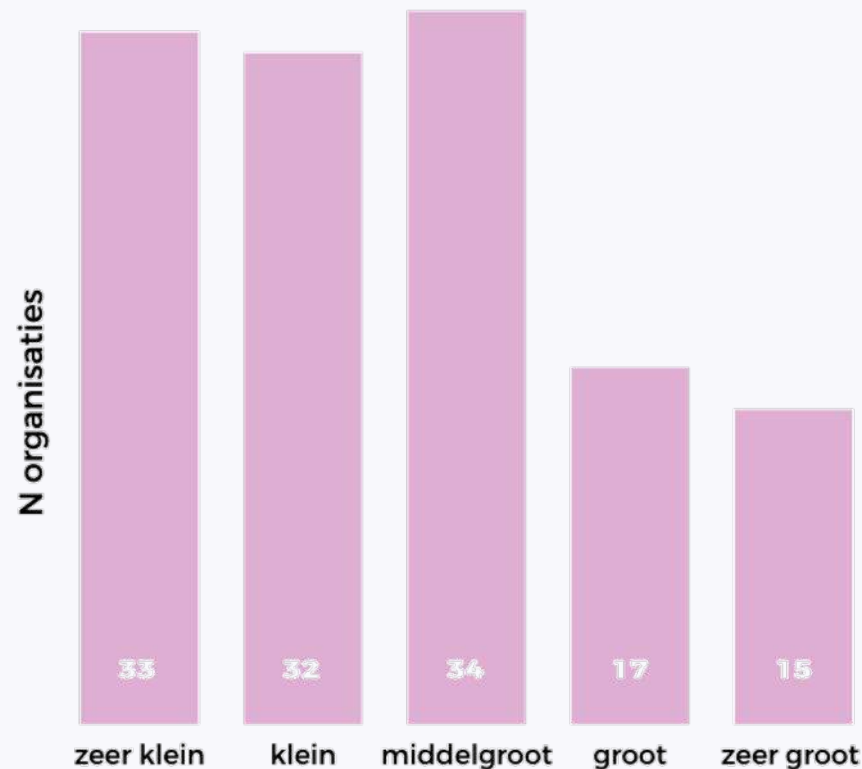
- lidgelden, schenkingen en legaten, sponsoring, crowdfunding, inkomsten uit sociaal-culturele activiteiten, ...

■ Variatie in de grootte van de organisaties

- budget, personeel, aantal deelnemers en vrijwilligers,...
- Doelgroep organisaties zijn vaak groter dan thema organisaties

sociaal-cultureel volwassenenwerk in cijfers: Jaarinkomsten

- zeer groot:
> 2.923.323,86 euro
- groot:
tussen 1.413.099,33 en 2.923.323,86 euro
- middelgroot:
tussen 671.450 en 1.413.099,33 euro
- klein:
tussen 406.282,81 en 671.450 euro
- zeer klein:
tussen 174.100 en 406.282,81 euro

Personeel

- Team

- Gemiddeld 11,7 VTE
- 0,4 tot 92 VTE

- administratief en ondersteunend personeel

- inhoudelijk personeel

- Sociaal-cultureel werkers (groepswerkers, educatieven, vrijwilligerscoaches, afdelingsbegeleiders,...)
- Communicatiemedewerkers

- Coördinatoren

Personeel

De meeste zijn
sociaal-cultureel
werker of
coördinator

Veel verloop

Personeel lijkt vaak
op de deelnemers

Niet iedereen heeft
een specifieke
opleiding sociaal-
cultureel werke

Veel mensen
werken deeltijds

Tevreden met hun
job, maar job kan
emotioneel
veeleisend zijn

Bestuurders

- Bestuursorgaan
 - Formele verantwoordelijkheid
- Bestuurders als vrijwilligers
 - Persoonlijke relatie met organisatie (oprichters, vrijwilligers, ...)
 - Experten (op organisatiebeleid, een thema,...)
 - Interne vertegenwoordiging

Bestuurders en vrijwilligers

Vrijwilligers

- ± 200.000 vrijwilligers
- ± 10 miljoen deelnames aan 300.000 activiteiten per jaar
- Het verschil tussen deelnemers en vrijwilligers is niet groot en is niet altijd duidelijk

The logo consists of an orange square with the text "SO CIUS." in white, bold, sans-serif font. The "SO" is on the top line and "CIUS." is on the bottom line.

SO
CIUS.

The logo is a purple circle with the text "steunpunt sociaal-cultureel werk" in white, lowercase, sans-serif font, arranged in three lines.

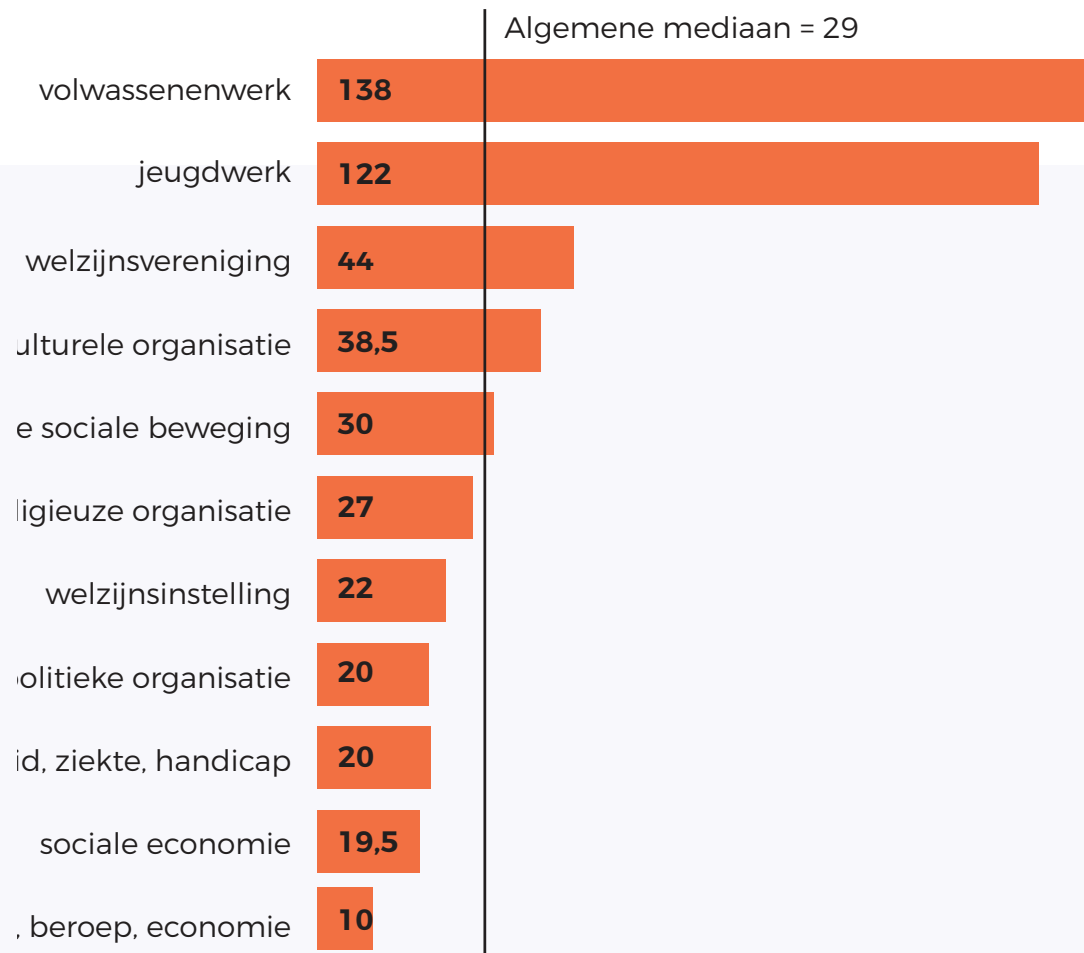
steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Vrijwilligers

85% van de
middenveldorganisaties
werkt met vrijwilligers
(max 50.6000 in één
organisatie)

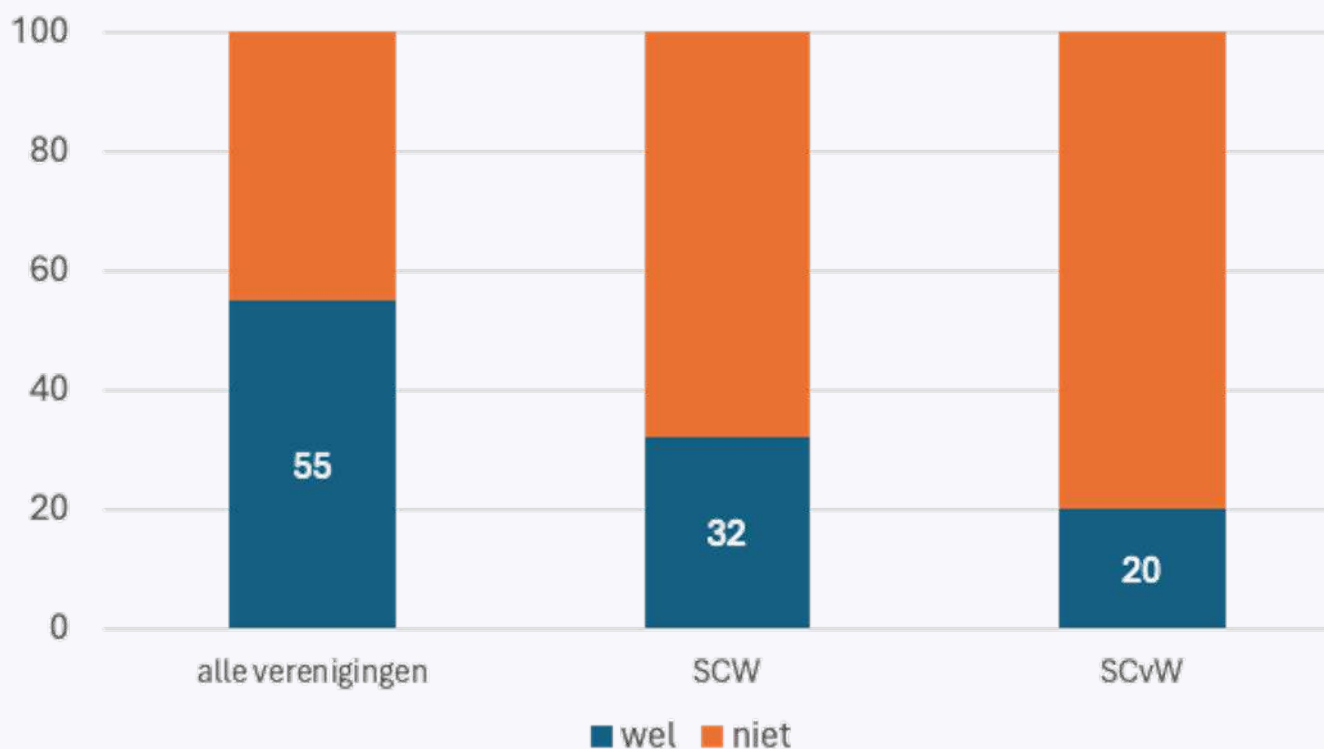
so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Deelnemers

- 50.000 geregistreerde verenigingen
- SCvW (20% van de volwassen bevolking uit VI en Brussel neemt deel = +/- 1.250.000 volwassenen (2020))

SO
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Aanbod nieuwe medewerkers

presentatie | 9/06/2026

68

Leertraject najaar

19 oktober, 23 november en 14 december

- Voor sociaal-cultureel werkers
 - Inhoudelijk medewerkers
 - Stafmedewerker, educatief/ vormingsmedewerker, projectmedewerker, vrijwilligerscoach, groeps/ afdelingsbegeleider,...
- Sociaal-cultureel kader én praktijktoepassing
 - Veel oog voor werkvormen
- Online/offline traject
 - Langdurig en samen met een groep
 - "Huiswerk"
 - Eerste webinar = herhaling van dit webinar

Leertraject nieuw als sociaal-cultureel werker

Vorbereidende screencast: Geschiedenis van sociaal-cultureel werk

19 oktober | 9u30 – 16u30 | Brussel

Jij als sociaal-cultureel werker

Vorbereidende screencast (met opdracht): Ondersteuningslandschap

23 november | 9u30 – 16u30 | Mechelen

Het sociaal-culturele werkveld

Vorbereidende screencast (met opdracht): Rollen en functies

14 december | 9u30 – 16u30 |

Jouw sociaal-culturele praktijk

December

Jouw praktijk beschrijven vanuit de rollen en functies

Basisvormingen

■ Communicatie

Max Frans

- [Basisvorming 'Marketing voor social-profitorganisaties'](#)

28 september, 9 oktober, 19 oktober, 4 december

■ Groepswerk

Gie Van den Eeckhaut

- Online cursus groepsdynamica: [via link](#)

■ Projectmatig werken

Raf Pauly

[- 22 oktober](#)

Contact

Socius, Steunpunt sociaal-cultureel werk vzw

02 215 27 08

welkom@socius.be

www.socius.be

 @sociustweets

 facebook.com/sociaalcultureel

 linkedin.com/company/socius-vzw

Socius verhuist tijdelijk!

vanaf 1 augustus 2022:

Ellipsgebouw - Koning Albert II laan 35 - Brussel

postadres: Sainctelettesquare 19 - 1000 Brussel

